

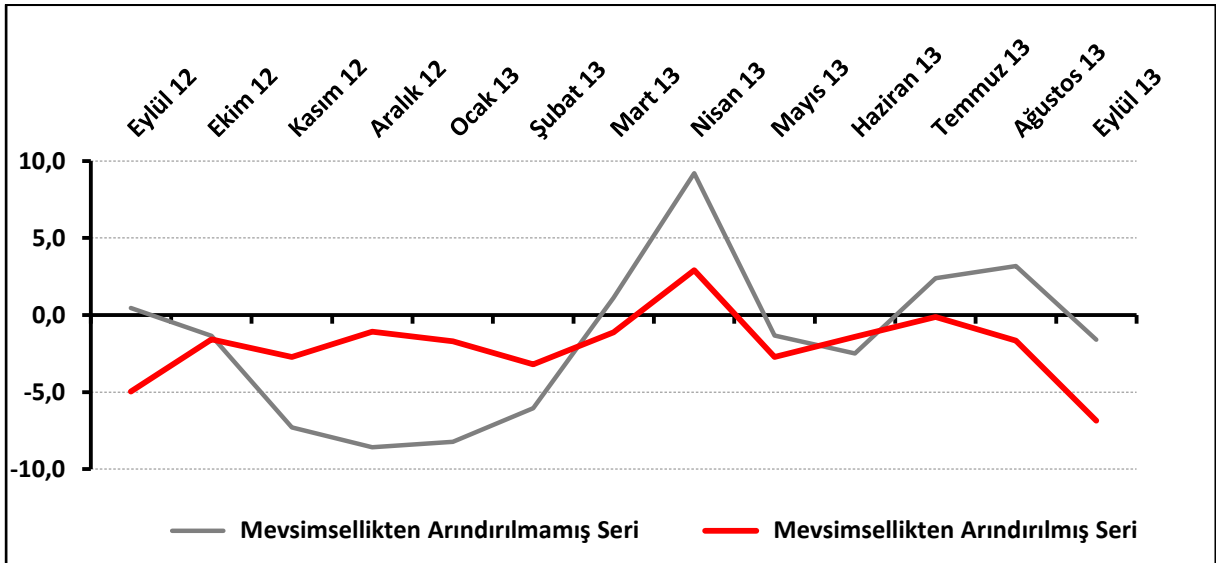
PERAKENDEDE SATIŞ BEKLENTİLERİ SON 1 YILIN EN DÜŞÜK SEVİYESİNDE

TEPE, Eylül 2013'te bir önceki aya ve geçen yıla göre düştü. TEPE'de geçen 3 aya ve geçen yıla göre işlerdeki toparlanma algısı geriledi. Önümüzdeki 3 aydaki sipariş, satış ve istihdam beklentileri de geçen yıla ve bir önceki aya göre düşüş gösterdi. Önümüzdeki 3 aydaki satış fiyatı beklentileri ise bir önceki aya ve geçen yıla göre yükseldi. AB'de perakende güveni üst üste 5 aydır yükselişini sürdürüyor.

TEPE, ağustosun ardından eylülde de düştü:

Haziran ve temmuz aylarındaki yükselişin ardından ağustos ayında düşen TEPE, eylül ayında da düşüşünü sürdürdü. TEPE, Eylül 2013'te sıfırın altında 6,9 değerini aldı. Endeks bir önceki aya göre 5,2 puan, geçen yılın aynı dönemine göre ise 1,9 puan düştü. TEPE'nin düşmesinde geleceğe yönelik beklentilerdeki gerileme etkili oldu.

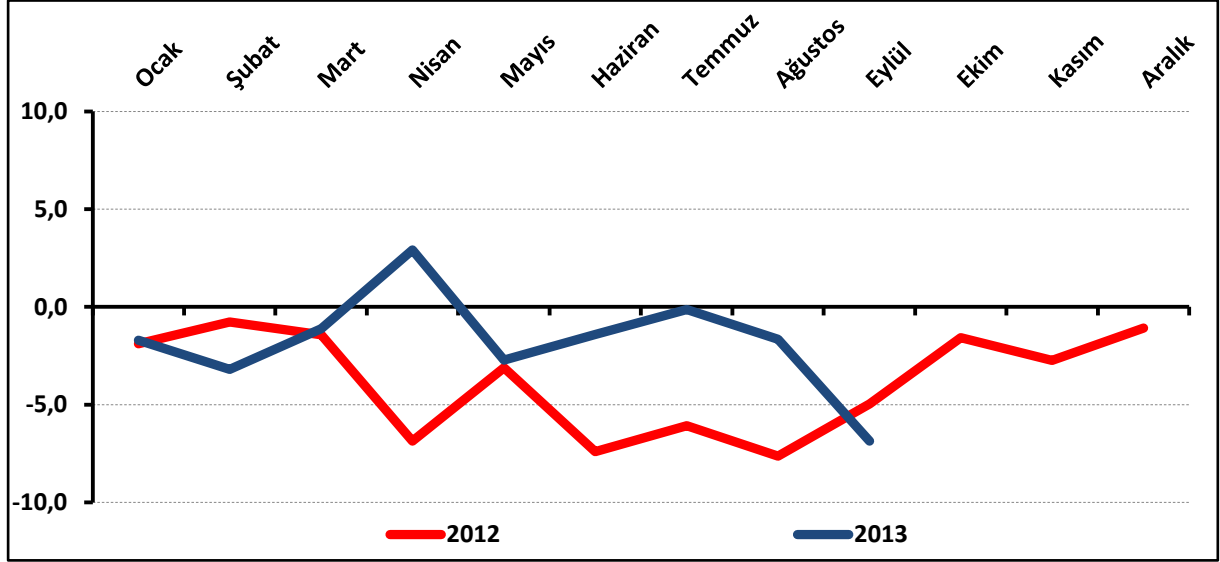
Şekil-1. TEPE (Eylül 2012 – Eylül 2013)

Perakende Eylül 2013'te, 2012'nin altında performans gösterdi:

Mevsimsellikten arındırılmış TEPE değerlerine 2013 ve 2012 yılları itibari ile bakıldığında perakende güveni 2013'ün Mart-Ağustos ayları arasında 2012'nin üzerinde değer aldı. Ancak eylüldeki düşüşle TEPE 6 aydan sonra 2013'te 2012'den daha düşük değer almış oldu. TEPE değeri son 3 yılda ağustostan eylüle geçerken yükselirken 2013'te düştü.

Şekil-2. TEPE (2012 –2013) (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

Tablo-1. TEPE (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

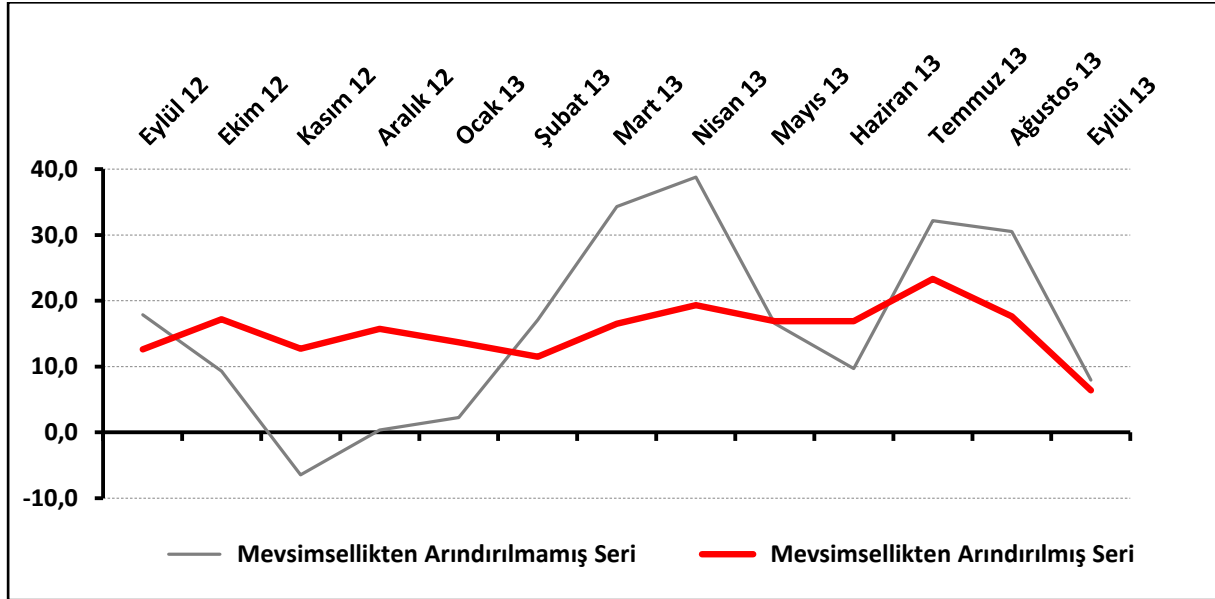
%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2008	---	---	---	---	-21,2	-23,0	-22,9	-14,1	-16,1	-20,9	-22,7	-22,2
2009	-22,3	-22,5	-18,7	-15,6	-11,6	-8,1	-9,2	-11,0	-11,4	-10,6	-5,6	-10,9
2010	-10,5	-7,3	-7,3	-6,6	-8,8	-7,7	-4,8	-2,2	0,7	0,7	1,6	-1,0
2011	7,4	5,8	1,7	0,5	1,6	3,0	-0,1	-5,2	-1,9	-0,2	-1,9	4,9
2012	-1,9	-0,8	-1,4	-6,9	-3,1	-7,4	-6,1	-7,6	-5,0	-1,6	-2,7	-1,1
2013	-1,7	-3,2	-1,1	2,9	-2,7	-1,4	-0,1	-1,7	-6,9			

Satış beklentileri son 1 yılın en düşük seviyesinde:

Eylül 2013'te TEPE anketi katılımcılarının yüzde 38,4'ü önümüzdeki 3 aya işlerinde iyileşme beklerken, işlerinde kötüleşme bekleyenlerin oranı yüzde 30,5 düzeyinde kaldı. Önümüzdeki 3 aya ilişkin beklentilerin denge değeri Eylül 2013'te 6,4 puan oldu. Beklentilerde Eylül 2012'ye göre 6,2 puanlık, Ağustos 2013'e göre ise 11,2 puanlık düşüş oldu. Beklentiler son 1 yıldaki en düşük değeri almış oldu.

Mevsimsellikten arındırılmış önümüzdeki 3 aya ilişkin beklenti değerlerine 2013 ve 2012 yılları itibari ile bakıldığında beklentilerin 2013'ün Mart-Ağustos ayları arasında 2012'nin üzerinde değer aldığı görüldü. Ancak eylüldeki sert düşüşü ile beklentiler 6 aydan sonra 2013'te 2012'den daha düşük değer almış oldu.

Şekil-3. Önümüzdeki 3 aya ilişkin beklenti (%arttı – %azaldı) (Eylül 2012 – Eylül 2013)

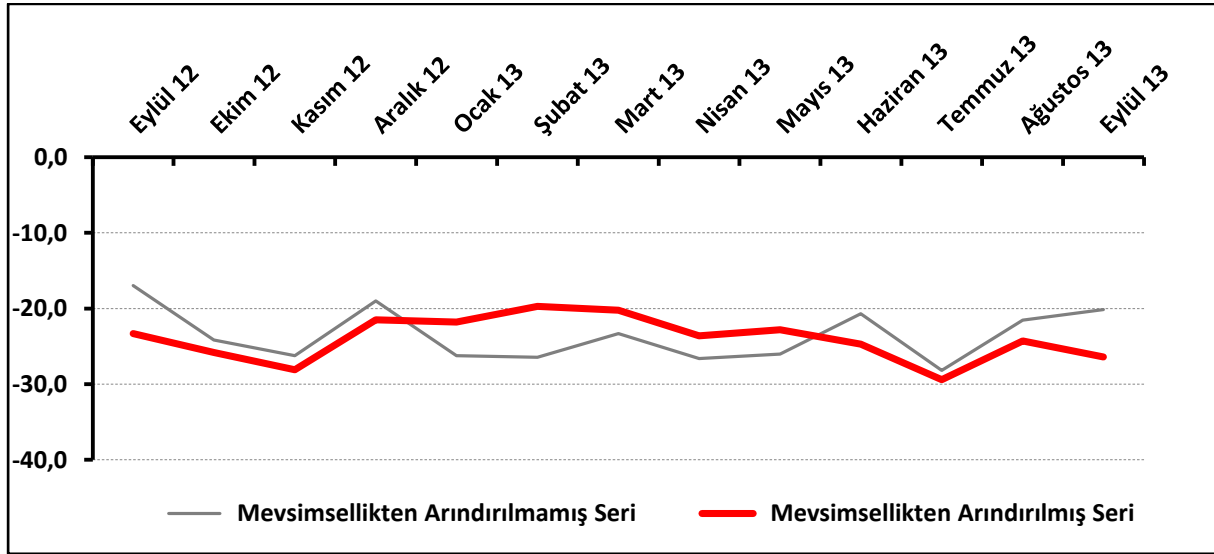
Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin beklenti (%arttı – %azaldı) (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2008	---	---	---	---	-28,7	-33,0	-27,7	-19,0	-22,4	-24,6	-27,6	-26,3
2009	-24,6	-25,0	-28,1	-17,5	-13,5	-2,2	-8,4	-13,5	-4,8	-6,6	-0,2	-7,6
2010	-6,3	-6,4	3,3	1,4	-2,4	-6,4	0,9	4,6	4,4	6,6	9,9	12,4
2011	21,1	22,9	16,1	12,8	17,6	17,8	12,6	11,4	14,7	12,7	14,0	17,7
2012	11,2	15,0	13,2	7,8	7,0	7,4	3,4	6,4	12,6	17,2	12,7	15,7
2013	13,7	11,5	16,5	19,3	16,9	16,9	23,3	17,6	6,4			

İşlerdeki toparlanma algısı düştü:

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumunun denge değeri Eylül 2013'te sıfırın altında 26,4 puan oldu. İşlerin geçen yılın aynı dönemine kıyasla durumunda Ağustos 2013'e göre 2,1 puanlık, Eylül 2012'ye göre ise 3,1 puanlık düşüş oldu.

Şekil-4. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (%arttı – %azaldı) (Eylül 2012 – Eylül 2013)

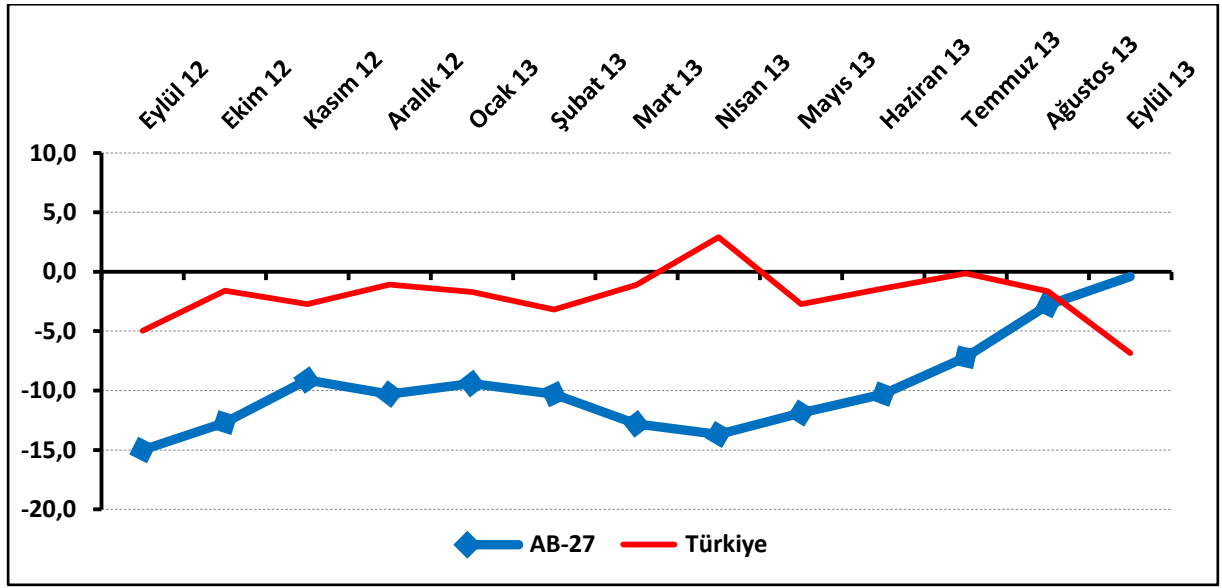
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (%arttı – %azaldı)
(Mevsimsellikten arındırılmış seri)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2008	---	---	---	---	-53,6	-73,4	-68,3	-58,9	-59,2	-59,5	-64,9	-65,5
2009	-65,8	-62,2	-58,8	-60,3	-54,4	-44,8	-46,5	-52,2	-63,2	-53,7	-46,3	-47,6
2010	-41,4	-43,0	-39,7	-36,0	-30,6	-38,1	-30,7	-23,1	-20,8	-20,4	-14,8	-15,0
2011	-12,0	-12,5	-15,6	-15,9	-22,3	-12,2	-11,9	-19,7	-16,4	-20,2	-22,1	-23,2
2012	-28,3	-28,6	-28,5	-23,9	-26,6	-33,8	-30,1	-34,9	-23,3	-25,8	-28,1	-21,5
2013	-21,8	-19,7	-20,2	-23,6	-22,8	-24,7	-29,4	-24,3	-26,4			

AB’de perakende güveni son 5 aydır yükseliyor:

AB-27 Perakende Güven Endeksi, Eylül 2013’te sıfırın altında 0,4 değerini aldı. AB-27’de bir önceki aya göre 2,4 puanlık, geçen yılın aynı dönemine göre ise 14,6 puanlık artış oldu. Böylelikle AB’de perakende güveni üst üste 5 ay yüklemiş oldu. Türkiye geçen yıla ve bir önceki aya kıyasla hem AB-27’ye hem de Euro Bölgesi’ne göre daha kötü bir performans sergiledi.

Şekil-5. TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Eylül 2012 – Eylül 2013)

Tablo-4. AB-27 (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2008	-0,8	-0,2	0,8	-6,0	-4,4	-7,1	-13,1	-13,5	-14,7	-19,4	-20,0	-26,8
2009	-26,5	-25,1	-22,9	-23,3	-16,0	-15,5	-13,4	-11,0	-8,4	-9,1	-5,1	-4,0
2010	-4,1	-4,2	-5,5	0,1	-4,4	-3,8	-0,4	0,2	0,8	2,6	3,0	7,5
2011	3,0	0,6	0,3	-3,4	-2,6	-2,4	-4,8	-10,7	-12,8	-12,0	-13,4	-11,3
2012	-13,9	-11,8	-11,2	-8,3	-14,5	-9,9	-10,2	-13,3	-15,0	-12,7	-9,1	-10,3
2013	-9,4	-10,3	-12,8	-13,7	-11,9	-10,3	-7,2	-2,8	-0,4			

AB, Euro Bölgesi'nden daha iyi performans sergiledi:

AB-27 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında İngiltere'nin geçen yıla göre en fazla artış yaşanan ülke olduğu görüldü. İngiltere'yi, İspanya, Portekiz, Yunanistan ve İtalya takip etti. Geçen yıla göre en fazla düşüş ise Finlandiya'da yaşandı. Bir önceki aya göre en fazla artış ise Fransa, İtalya ve Belçika'da oldu. AB-27 Perakende Güven Endeksi, geçen yıla göre Euro Bölgesi'ne oranla daha iyi performans sergiledi.

Tablo-5. AB-27 Ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Ağustos 2013 ve Eylül 2012'ye göre) (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

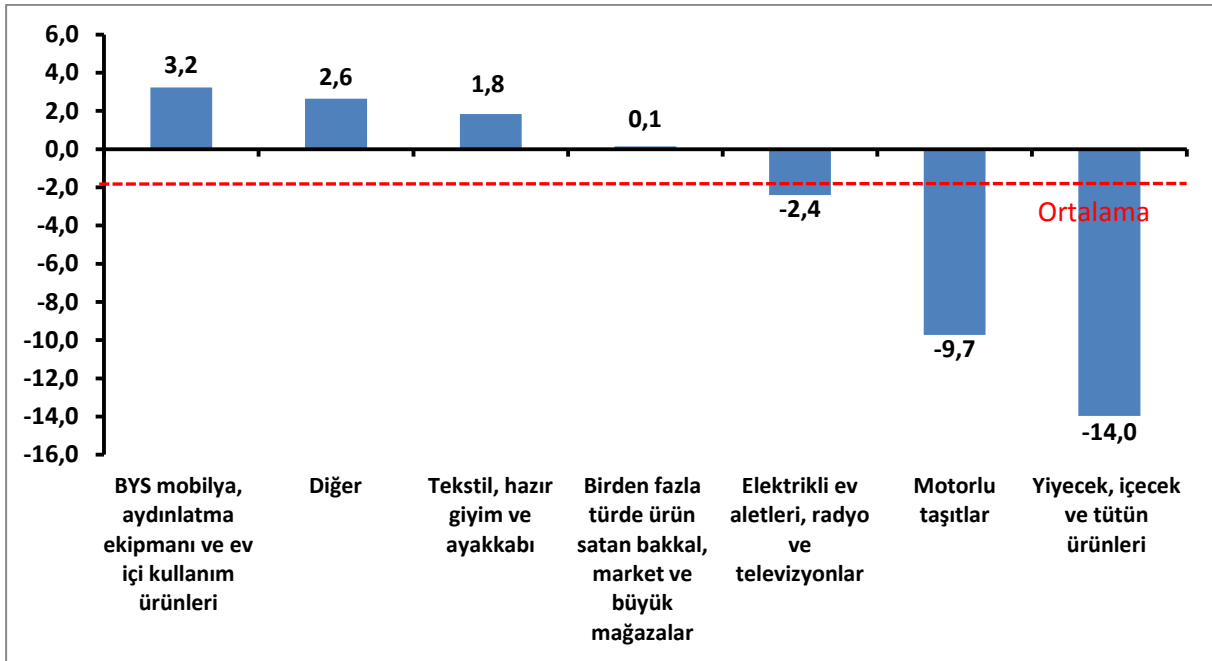
Ülkeler	Eylül 2012'ye göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)*	Ağustos 2013'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
İngiltere	33,4	1,2
İspanya	20,2	1,2
Portekiz	16,2	1,3
AB-27	14,6	2,4
Yunanistan	14,5	-1,2
İtalya	14,3	5,2
Belçika	13,1	5,2
Euro Bölgesi-17	11,4	3,6
Almanya	11,1	4,5
Fransa	9,1	5,4
Macaristan	7,7	3,2
Hollanda	4,9	-0,6
Avusturya	4,6	-3,7
Litvanya	4,3	-7,7
İsveç	3,3	-3,2
Polonya	2,7	-0,6
Bulgaristan	1,3	-1,7
Romanya	0,3	-3,4
Kıbrıs Rum Kesimi	-0,4	-0,1
Türkiye	-1,9	-5,2
Estonya	-2,1	-1,4
Letonya	-3,2	-0,9
Slovenya	-5,2	0,8
Çek Cumhuriyet	-5,9	1,4
Slovakya	-6,7	-4,5
Finlandiya	-17,4	-1,4

*Sıralama Eylül 2012 değişimine göre yapılmıştır.

Perakende güveni en fazla mobilya ve ev içi kullanım ürünleri sektöründe arttı:

Alt sektörler itibariyle bakıldığında geçen yılın aynı dönemine göre, mobilya ve aydınlatma ekipmanları ve ev içi kullanım ürünleri sektörü en iyi performansı gösteren sektör oldu. Bu sektörü, “Diğer” (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.), tekstil, hazır giyim ve ayakkabı ve birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar sektörleri izledi. Bu 4 sektör dışındaki sektörlerde geçen yıla göre düşüş oldu. Elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar ve motorlu taşıtlar sektörlerinde geçen yıla göre düşüş ortalamadan fazla oldu. Geçen yıla göre en fazla düşüş ise yiyecek, içecek ve tütün ürünleri sektöründe oldu.

Şekil-6. Alt sektör bazında TEPE'nin Eylül 2013'te bir önceki yılın aynı dönemine göre değişimi (puan) (Mevsimsellikten arındırılmış)

Perakendeciler satış fiyatlarında artış bekliyor:

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Ağustos 2013'e göre "geçtiğimiz 3 aya ve geçen yıla göre işlerin durumunda" ve "önümüzdeki 3 aydaki tedarikçilerden sipariş, satış, istihdam ve gelecek 12 aydaki mağaza sayısı beklentilerinde" düşüş yaşandı. Sadece "önümüzdeki 3 aydaki satış fiyatı beklentilerinde" artış oldu. Ağustos 2012'ye göre ise "önümüzdeki 3 aydaki satış fiyatı beklentileri" ve "geçtiğimiz 3 aya göre işlerin durumunda" dışındaki tüm beklenti ve mevcut durumlarda düşüş yaşandı.

Tablo-6. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan) (Mevsimsellikten arındırılmış)

Sorular	Endeks 08/2012	Endeks 07/2013	Endeks 08/2013	Bir önceki aya göre değişim 08/2013	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 08/2013
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-35,6	-29,8	-30,3	-0,5	5,3
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ¹	11,6	8,6	9,9	1,3	-1,7
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	2,5	9,5	-1,7	-11,2	-4,2
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	12,6	17,6	6,4	-11,2	-6,2
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	9,1	4,9	3,0	-1,9	-6,1
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	9,2	13,1	19,3	6,2	10,1
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-23,3	-24,3	-26,4	-2,1	-3,1
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	8,9	5,7	4,0	-1,7	-4,9

¹ Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-6'daki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

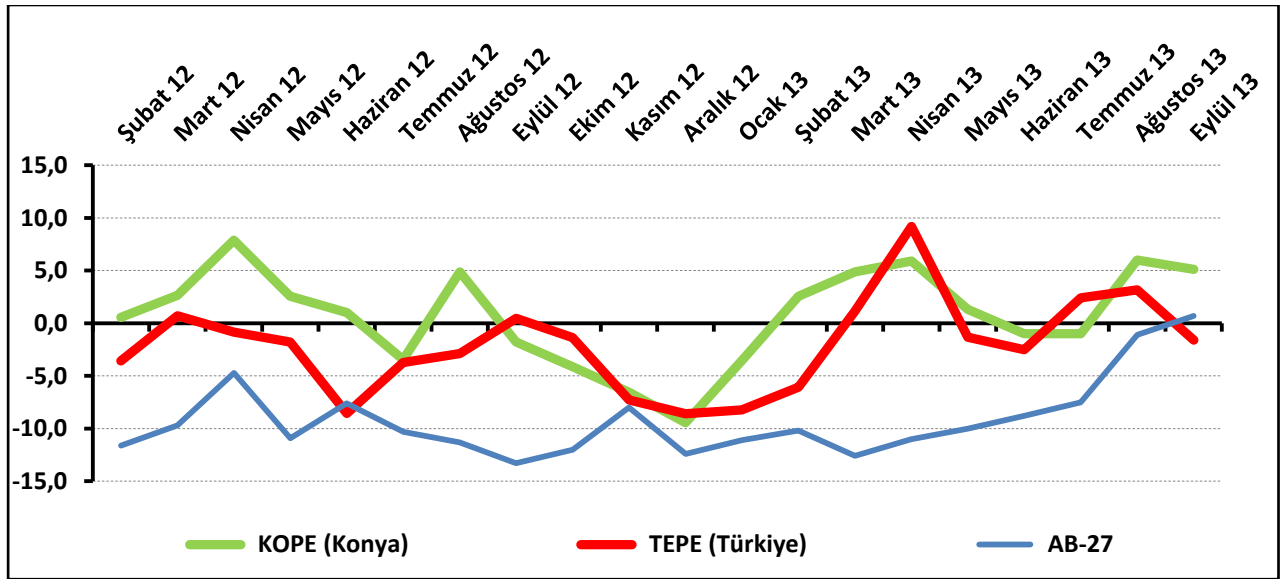
Konya perakendesinde beklentiler ve işlerin durumu geçen yılın üzerinde:

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) kapsamında Şubat 2012'den bu yana Konya'da faaliyet gösteren 300 perakendeci ile her ay yüz yüze anketler yapılıyor.

Eylül ayında TEPE sıfırın altında 1,6 değerini alırken KOPE 5,1 değerini aldı. Mayıs ayından bu yana düşen Konya perakendesi, ağustos ayındaki yükselişin ardından eylül ayında tekrar düştü. KOPE geçen yılın aynı dönemine göre 6,9 puan yükselirken, TEPE ise 2,1 puan düştü. Konya perakendesi, eylül ayında Türkiye genelinden ve AB-27'den daha iyi bir değer aldı.

Konya perakendesinde önümüzdeki 3 aydaki tedarikçilerden sipariş, satış beklentileri bir önceki aya göre düşerken geçen yıla göre daha yüksek değer aldı. İşlerin geçtiğimiz 3 aya göre ve geçen yılın aynı dönemine göre durumunda ise Ağustos 2013'e ve Eylül 2012'ye göre artış yaşandı.

Şekil-7. KOPE, TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Şubat 2012 - Eylül 2013) (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2012	---	0,6	2,7	7,9	2,6	1,0	-3,4	4,9	-1,8	-4,1	-6,6	-9,4
2013	-3,6	2,6	4,9	5,9	1,3	-1,0	-1,0	6,0	5,1			